

مرگ چنین خواجه نه کاری است خرد

درگذشت نابهنگام و اندوهبار مجاهد نستوه و مظهر پایداری و عدالت، حضرت آیت‌الله حاج سید محمود طالقانی، رئیس شورای انقلاب اسلامی ملت ایران، بی‌تردید یکی از بزرگترین آسیب‌هایی است که بر جامعه انقلابی ایران وارد شد و شاید جبران‌ش به این زودی‌ها امکان‌پذیر نباشد.

آیت‌الله طالقانی برای مردم مبارز میهن ما یادگار پرافتخار استمرار مبارزات ملی بود - مبارزی که با شناخت فراوان از آموزش‌های انسان‌ساز اسلام در پیوند با حرکت‌های تاریخی ملت فرهنگ‌گور ایران در خط راستین جنبش روحانیت قرار داشت و، در دوران درخشان نهضت ملی ایران به رهبری دکتر محمد مصدق، به گونه‌ی پاسدار آگاه و متحول بخش‌های انقلابی مشروطیت ایران در پهنه‌ی پیکارهای استقلال‌طلبانه و آزادی‌خواهانه جای گرفت و، پس از کودتای بیگانه‌ساخته‌ی ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، در بنیان‌گذاری نهضت مقاومت ملی ایران نقش سازنده‌ی سیاسی خود را آشکار ساخت و، با شرکت مستقیم در تمام حرکت‌های مردمی، برای همه‌ی مبارزان، مرجعی امیدآفرین شد و، در مرحله‌ی دیگر مبارزات ملت ایران زیر نام «جبهه‌ی ملی ایران»، چون راهنمایی مهربان و کاردانی بردبار و التیام‌دهنده‌ی کارساز عضویت شورای رهبری را پذیرفت و چه بسیار نابسامانی‌های سیاسی و سازمانی آن روزگار با پشتکار و درایت و صمیمیت او به طریق بهتری حل‌وفصل می‌گردید.

آیت‌الله طالقانی در مرحله‌ی سازنده دیگری از پیکارهای ملت ایران، به‌ویژه پس از ۱۵ خرداد، که نقطه‌ی عطفی در تاریخ نهضت‌های ایرانیان است، چون گنجینه‌ای گران‌بها از شناخت‌ها و مبارزه‌ها با پیشینه‌ای از صداقت و مقاومت، در زمانی که «بسیاری» از «بسیاران» نشسته بودند و سازش‌کاری و ضعف و ناامیدی و غم و ناکامی و اندوه و دردناکتر از همه، گسترش سایه‌ی شوم شکست و سیطره‌یابی اختناق همه جا را فراگرفته بود، به‌پاخاست، قهرمانانه به‌پاخاست و علیه دستگاه استبداد وابسته‌به‌بیگانه آنچه فکر می‌کرد بیان‌داشت و به آنچه بیان می‌داشت عمل کرد؛ چه او از کم‌یاب‌ترین مردانی بود متعلق به تیره‌ی اندیشه و گفتار و کردار، خدای‌مردی بود خجسته و در حرکت به سوی خدای.

آیت‌الله طالقانی سال‌ها زندان و تبعید و شکنجه را تحمل کرد و ایستادگی نشان داد و کوچک‌ترین گرد ملالی چهره‌ی آسمانی‌اش را نپوشاند. انواع بیماری‌ها و ناتوانی‌های جسمی و شدیدترین رنج‌های درونی و بدنی در برابر آن همه استقامت از پای درافتادند؛ اما آن عصاره‌ی افتخارآمیز پیکارهای مستمر ملت بزرگ ما، آن زاده‌ی دردمند کوهستان‌های ایران‌زمین با گردنی افراشته و روحی بلندتر از همه‌ی بلندی‌های جهان فقط بر دشمنان غدار و کینه‌توز و وابسته‌به‌استعمار روی ترش می‌کرد و نسل پیکارگر و مجاهد میهن را به پیروزی فردا و «فتح قریب» نوید می‌داد.

اوج‌گیری مبارزات اسلامی ملت ایران و آزادی حضرت آیت‌الله طالقانی و دیدار بیش از دویست‌هزار تن از مردم تهران در یک روز، آن هم زیر برق سرنیزه‌ی دژخیمان، نشان آن بود که تا چه اندازه آن مجاهد بزرگ و عالم پرهیزکار در قلب نسل رزمنده‌ی زمان خود جای دارد و نیز آشکار می‌ساخت که ملت شریف ایران تا چه اندازه وفادار و قدردان مجاهدان و پیشوایان خود می‌باشد.

ورود دوباره‌ی آیت‌الله طالقانی به طور مستقیم و در پهنه‌ی گسترده و انقلابی مبارزات مردم نه تنها به مردمی کردن بیشتر تلاش‌های رهایی‌بخش مدد رساند، بلکه بیانگر اصل تداوم و پیگیری مبارزات ملی بود؛ چه انقلاب درمی‌یافت که اندیشمندی برخاسته از فرهنگ قویم و قدیم اسلامی، در پیوند با آزادی‌خواهان مشروطیت و شکل‌یافته در نهضت ملی ایران در برهه‌ی جدید حرکت سیاسی جامعه به‌راستی چون رهبر و راهنما دست‌اندرکار شده است.

رهنمودهای پیشوای نهضت و مرجع عالی‌قدر، حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی، در رابطه با کارآیی سازمانی آیت‌الله طالقانی در تهران و هماهنگی و همگامی روحانیت مبارز و مترقی در سرتاسر ایران به دنبال راهپیمایی‌ها و اعتصاب‌ها و نبردهای پیاپی خونین در همه جای میهن عظیم‌ترین پیروزی‌های تاریخی را در انقلابی اسلامی برای ملت ایران فراهم ساخت که نظام جمهوری اسلامی به گونه بیان‌کننده‌ی استقلال و آزادی و عدالت در تمام وجه‌هایش ثمر پربرکت آن می‌باشد.

آیت‌الله طالقانی در تمام ناهمواری‌های مسیر انقلاب همگام و راهنما بود و، به دنبال پیروزی، در یکسو کردن حرکت‌ها و عقیده‌ها و سلیقه‌ها و یادآوری اخلاق مبارزاتی، بیش از همه‌ی زمان‌ها مددکار انقلاب به شمار می‌رفت. وجود سراپایمانش در این زمان، که طلیعه‌ی سازندگی‌هاست، فراوان گران‌بها بود. مردم ایران در سرتاسر کشور او را به گونه‌ی پدری دادخواه و مظه‌ری از مظاهر خلاق وحدت می‌دانستند؛ و بدین اعتبار، در شرایطی که میهن بیش از هر هنگام به مهر و گذشت و بردباری او نیاز داشت، ضربتی محکم بر پیکره‌ی جامعه وارد گردید. آیت‌الله طالقانی برای وابستگان حزب ملت ایران بیش از یک‌ربع قرن چون پدری مهربان و راهنمایی عالی‌قدر بود و خانه‌اش برای همه‌ی آنان کانون عطوفت و پایان‌دهنده‌ی نقارها و مرکز پیوندیابی و الفت و مودت به شمار می‌رفت. آیت‌الله طالقانی برای یاران بی‌ریا و صادقش در این حزب همه‌گاه ملجأ امید و ارشاد بود؛ و از این روی، درگذشتش نه تنها برای مردم ایران ضایعه‌ای بزرگ می‌باشد، بلکه برای بسیاری از سازمان‌ها و گروه‌ها و حزب‌های ملی به‌راستی یکی از رهبرانی از پهنه‌ی کارسازی‌های سیاسی رخت بر بسته است که نقطه‌ی امید و اتحاد و یگانگی بود.

حزب ملت ایران این ضایعه‌ی جبران‌ناپذیر را به پیشوای بزرگ انقلاب اسلامی ملت ایران، حضرت آیت‌الله العظمی امام خمینی، و به تمام مراجع عظام و روحانیت مبارز ایران و همه‌ی زنان و مردان بی‌پاخاسته و سوگوار میهن تسلیت می‌دهد و امیدوار است که درس‌ها و راهنمایی‌های آن پدر بزرگوار یاری‌دهنده‌ی ما در کوشش‌های آینده باشد. حزب ملت ایران همگام با مردم شرافتمند و حق‌شناس ایران در «عزای ملی» شرکت می‌نماید و در غم از دست‌دادن عزیزترین مجاهدان راهنمای خود به سوگ می‌نشیند.

جاودانه باد خاطره‌ی درخشان مبارزات آیت‌الله طالقانی، پیروز باد انقلاب اسلامی ملت ایران.

دبیرخانه‌ی حزب ملت ایران